

PEDOFILIE, HET LAATSTE TABOE

PEDOFILIE, HET LAATSTE TABOE

Laszlo wordt niet alleen neergezet als een pedofiel, maar ook als een sympathieke man.

“Dat was inderdaad de manipulatie die ik erin wilde stoppen. Zo gauw hij een afstotelijke, klassieke kinderverkrachter wordt, houdt het voor de lezer op, denk ik. Dan creëert hij hetzelfde gevoel als Dutroux: alleen nog maar walging. Ik wou onderzoeken hoe ver je kunt gaan tot je de man gaat haten. Wat hij uiteindelijk wil, gaat de meeste mensen te ver, maar hij weet het op zo'n manier te brengen dat het aannemelijk en niet zo erg klinkt.”

In hoeverre horen we hier Alexander Laszlo en in hoeverre Jamal Ouariachi, vraag ik me dan af.

“Om een man als Laszlo te kunnen neerzetten moet je zoeken naar raakvlakken. Er zitten dus ideeën in hem die van mezelf komen en ideeën waar ik wel iets in zou kunnen zien. Wat ik bijvoorbeeld echt vind is dat er op een hysterische manier wordt omgegaan met pedoseksuele delinquenten. Ik snap de woede en de afkeer van ouders als ze over vrijgekomen pedoseksuelen horen, maar toch denk ik dat je op zulke momenten moet proberen rationeel te zijn en te kijken naar wat de beste oplossing is. Uit allerlei onderzoeken blijkt dat je vrijgekomen delinquenten niet mag isoleren, maar dat je integendeel contact moet zoeken en hen in de gaten moet houden. Dat voorkomt heel wat terugval.”

Zijn we op dit vlak de voorbije dertig à veertig jaar niet heel preuts en conservatief geworden? Dat kinderen seksuele wezens zijn, werd in de jaren zeventig bijvoorbeeld toch veel meer aanvaard dan nu?

“De Dutroux-affaire heeft een grote omslag teweeggebracht. Toen ik aan het boek begon, was de zaak-Robert M., de man die honderden kinderen misbruikte in de kinderdagverblijven waar hij werkte, voortdurend in de media. En we horen natuurlijk ook onophoudelijk over de strijd tegen kinderporno. Dat staat in hevig contrast met de jaren zeventig en tachtig, toen zelfs politici voor een versoepeling van de wetgeving pleitten.

“In het boek haal ik een anekdote aan over een moeder die haar vagina laat zien aan een aantal kinderen omdat ze hen wil tonen hoe de vork in de steel zit. Dat is bij mij in de straat gebeurd toen ik een jaar of acht, negen was. Sommige mensen vonden dat een beetje raar, maar daar bleef het bij. Zo waren de jaren tachtig. Ik zie dat vandaag niet meer gebeuren zonder dat er een groot schandaal van komt, want mensen beginnen dan nogal gauw over het hellend vlak en zo en de vraag waar dat uiteindelijk toe leidt.

“Persoonlijk vind ik het in feite niet zo erg wat die vrouw deed. Wat is er mis met het zien van een vagina? We komen er toch allemaal uit?”

Laszlo oreert niet alleen over pedoseks. Wanneer hij het heeft over de cultuur van de angst die vandaag regeert, heeft hij toch gelijk?

“In het boek staat een scène waarin een man een gevallen kind helpt om op te staan, waarna de moeder verschrikt toe komt gelopen en haar kind als de wiedeweerga uit de armen van die man bevrijdt. Dat heb ik zelf meegemaakt. Ik was die man. Ik probeerde dat kind gewoon te helpen, maar blijkbaar is elke volwassen man tegenwoordig verdacht.

“Mensen zijn inderdaad verschrikkelijk bang, ook als het over terrorismedreiging gaat. Die dreiging bestaat, maar anderzijds is ze ook weer niet zo groot dat je er elke dag doodsbang voor moet zijn. Wij kunnen samen een bom maken, waarna we de tram op stappen en die opblazen. Niemand houdt ons tegen, en toch gebeurt dat niet. Al jaren niet. Het valt dus echt wel mee met dat risico.”

Als je iedere dag over terrorismedreiging in de krant leest of over pedofielen die in je buurt rondwaren, word je wellicht vanzelf bang

Waarom zijn we dan zo bang?

“Ach ja, je zit met die ene kleine kans, hè. Het is zoals reizen per vliegtuig: de kans dat je neerstort, is miniem, maar het zal je maar gebeuren. Ik denk dat het zoiets is, gecombineerd met het feit dat je er heel veel over hoort. Media vullen er graag hun pagina's en zendtijd mee, en politici gebruiken het om allerlei privacybeperkende maatregelen door te voeren. Als je iedere dag over terrorismedreiging in de krant leest of over pedofielen die in je buurt rondwaren, word je wellicht vanzelf bang.”

Die angst mondt soms in agressie uit, weten we. Bent u niet bang dat mensen u zullen pakken op het onderwerp?

“Ik hoop het in elk geval niet. Anton Dautzenberg had behoorlijk wat last toen hij zijn sympathie betuigde voor de pedofilenvereniging Martijn en er zelfs lid van werd. Hij ontving doodsb bedreigingen en verloor zijn baan. En ook al ligt het voorval al jaren achter ons, hij is op bepaalde plaatsen nog altijd niet welkom. De agressie die pedofilie opwekt, is bijzonder groot. ‘Kom niet aan kinderen’ lijkt een soort oergevoel te zijn. In gevangnissen blijkt er een hiërarchie te bestaan onder misdadigers, en pedofielen staan op het onderste trapje.”

We zijn niet alleen seksueel conservatief en bang geworden. Het geldt voor tal van

andere zaken. Laszlo's ouders waren Hongaarse politieke vluchtelingen. Ze werden nog met open armen ontvangen, terwijl dat vandaag helemaal anders is.

“Het lijkt wel alsof op alle vlakken de deuren dichtgaan. Die grote boze buitenwereld moeten we vooral buiten houden. Het is verbijsterend hoe anders we in een halve eeuw tijd naar vluchtelingen zijn gaan kijken. De Hongaren die in de jaren vijftig naar Nederland kwamen, werden met open armen ontvangen. Wij waren trots hen te kunnen opvangen. Wellicht had het er veel mee te maken dat het zo kort na de Tweede Wereldoorlog was en dat veel mensen nog wisten hoe erg het is om te moeten vluchten.”

En het waren blanke Europeanen natuurlijk.

“Dat zal ook gespeeld hebben, ja. Nog geen decennium later kwamen er Marokkanen en Turken naar Nederland en nog iets later Surinamers. Die waren al wat minder welkom. Dat zal wel iets met huidskleur en gewoontes te maken gehad hebben. Tijdens de Eerste Wereldoorlog ving Nederland meer dan een miljoen Belgische vluchtelingen op, zonder enig probleem. Vergelijk dat eens met wat er nu gebeurt. Onlangs wandelde het Nederlandse kabinet vanwege enkele tientallen illegalen die uitgeprocedeerd zijn en nergens meer naartoe kunnen. Die mensen zwerven rond. Sommige steden willen opvang voorzien, maar dat mag niet, want ze zijn illegaal. Negen dagen lang heeft het kabinet bij elkaar gezeten om te bepalen hoe ze met die mensen moeten omgaan. Dat is toch onvoorstelbaar?”

Moeten we de schepen van mensensmokkelaars in Libië laten zinken, zoals onze staatssecretaris Theo Francken afgelopen weekend zei?

“Dat idee is in Nederland ook geopperd. Er is wellicht een alliantie in de maak van rechte krachten in Europa. Iedereen zou toch moeten weten dat dat niet werkt. In het noorden van Marokko liggen de Spaanse enclaves Ceuta en Melilla. Ze worden afgeschermd met drie enorme opeenvolgende muren van prikkeldraad en er is permanent bewaking. Niet om door te komen, denk je dan, maar het lukt iedere dag wel een paar vluchtelingen om toch binnen te raken. Dat hou je niet tegen, al zet je honderd muren neer.

“De poorten dichtgooien kan dus nooit de oplossing zijn. De ironie is dat Europa eeuwenlang overal is binnengevallen om er het geluk te zoeken. Nu er eens een paar mensen deze kant op komen om hier het geluk te zoeken, mogen ze meteen weer optrotten.”



Jamal Ouariachi, *Een honger*, Querido, 592 p., 19,99 euro.

Voorpublicatie uit ‘Een honger’

Het is 2003. In Ethiopië dreigt een hongersnood. Psychologiestudente Aurélie Lindeboom reist mee met een expeditie naar het getergde land, onder leiding van Alexander Laszlo, beter bekend als ‘de Nederlandse Bob Geldof’. Tijdens die vorige grote hongersnood, in 1984, begon hij aan zijn glansrijke carrière als weldoener. Maar het fenomeen ontwikkelingshulp is allang niet meer zo eenvoudig als in de tijd van ‘Do They Know It’s Christmas?’ en ‘We Are the World’.

S neller dan veilig was stooft de minibus voort door de grijze blubber, liefdesbaby van sneeuw en strooizout, bij een buitentemperatuur van -9 °C, terwijl binnen een ouderwetse autokachel goedbedoelde maar misselijkmakende hete lucht rondspoot die, in combinatie met de vochtige koolstofdioxide uit de monden van de twaalf inzittenden, zorgde voor de klamme atmosfeer van een tropisch zwemparadijs. Behalve de voorruit waren alle ramen beslagen.

Er klonken slechts twee stemmen, man en vrouw, beide afkomstig van een Radio 1-programma waarin voor een vroege zaterdagochtend wel erg wakker over politiek werd gepraat.

Drempels, bochten, remmen, optrekken: in de maag van Aurélie Lindeboom klotsten twee happen boterham heen en weer in een poeltje koffie. Primatour vergeten in te nemen, wagenziekte streed zij aan zij met de kater van haar afscheidsfeestje, dat pas was geëindigd toen er nauwelijks nog tijd over was om te slapen.

Ze legde haar zware hoofd op de schouder van Johannes, die rechts van haar zat. Een vlaag vanille en de kokosgeur van zijn kroeshaar activeerden haar speekselklieren en ondanks haar samengeknepen maag kreeg ze trek in iets zoets. Tas, met daarin onder meer een pak Oreó's, niet binnen handbereik. Ter compensatie knauwde ze wat op het middelste kootje van haar wijsvinger.

“Zit je nou op je duim te zuigen?” vroeg Johannes.

Beschaamd trok ze de vinger uit haar

mond en wierp een blik op de man links van haar, Alexander Laszlo, de man die ze tot voor kort alleen van tv en uit de krant kende. Hij leek het niet te hebben gehoord, veegde met de mouw van zijn jas wat condens van het raampje naast hem. Buiten ontwaakte de stad, de luie winterzon kwam op, of preciezer: het daglicht zwol aan. Van de zon was op deze zwaarbewolkte winterochtend niets te zien.

(...)

Op de luchthaven, voorbij de douane, toen er eindelijk gelegenheid was om te zitten en iets te eten, kwam ze een beetje tot zichzelf. De grote raampartij bij de gate toonde ijzigblauwe klm-toestellen op berijpt tarmac, gehuld in dikke slierten mist. Ze at een van huis meegebrachte appel, dronk daarna een half flesje water leeg.

Veel Ethiopiërs in de wachtruimte. Dat mocht niet verbazen en toch verbaasde het haar. Hoe ze eruitzagen. Zakenlieden, keurig in pak. Gezellige gezinnen, zichtbaar welvend. Wat had ze dán verwacht? Ja, blanken natuurlijk, met T-shirts van unicef of Save the Children of Oxfam Novib of hoe al die clubs ook mochten heten. Maar blijkbaar gingen er ook mensen voor zaken of voor hun plezier naar Ethiopië. En met dat inzicht kwam haar deelname aan deze reis haar ineens voor als een totale charade. Aurélie Lindeboom gaat in ontwikkelingshulp –

Aurélie Lindeboom gaat in ontwikkelingshulp – zij! Zij, bij wie de betrokkenheid met de derde wereld zich een jeugd lang had beperkt tot luisteren naar platen van Kinderen voor Kinderen

zij! Zij, bij wie de betrokkenheid met de derde wereld zich een jeugd lang had beperkt tot luisteren naar platen van Kinderen voor Kinderen. Voor kiin-durrun van dáááááá – nee hoor, gewoon omdat ze die rotdeuntjes niet uit haar kop kreeg. Ze kon zich maar één gelegenheid herinneren waarbij ze – in een kortstondige fase van adolescent idealisme – haar ouders had gevraagd, nee, bevolen om een substantieel bedrag (50 gulden) over te maken op Giro 555. Ergens halverwege de jaren negentig was dat, toen tv-beelden vanuit Rwanda slachtoffers met afgehakte lichaamsdelen toonden, gefragmenteerde lijken in modder, de eindeloze stromen vluchtelingen te voet op weg naar de grens met Congo. Er kwam een Nationale Inzamelingsactie met bijbehorend tv-spektakel en Aurélie wilde deelgenoot worden van de collectieve filantropie die het land in haar greep hield. Dat geld komt toch nooit aan bij de mensen die het nodig hebben, stribbelden haar ouders tegen. Vond zij toen cynisch, en na lang doorzeuren kwam dan toch het boekje met overschrijfformulieren op tafel. Een warm gevoel doorgolfde haar toen het bedrag werd ingevuld, de ouderlijke handtekening gezet. Die geelgekleurde aflat stond voor háár bijdrage aan de eensgezinde poging van het ene volk een ander volk te redden. Bijna-tranen van trots.

Haar ouders hadden helaas gelijk gehad met hun scepsis, zo bleek een jaar of wat later, toen Aurélie een reportage zag over wat er uiteindelijk met het hulp-geld gebeurd was. Dat er in dat vluchtelingenkamp in Congo vooral Hutu's waren terechtgekomen: de genocideplegers. Niet de slachtoffers, de Tutsi's, zoals de landelijke tv-actie had doen voorkomen.

Foutje. Ze lijken ook allemaal zo op elkaar, die negers.

Namens haar dertienjarige ik voelde ze zich alsnog bekocht. Maar wat had haar ook bezield? Waar was die plotse aanval van weldoenerij vandaan gekomen?

Onze top 5

1 P.F. Thomése, *De onderwater-zwemmer*, Atlas/Contact. Thomése trekt alle registers van zijn orgel in één en dezelfde compositie open.



2 Inge Schilperoord, *Muidhond*, Podium. *Muidhond* is zo'n zeldzame roman waarin geen enkele valse noot te bespeuren valt.



3 Jamal Ouariachi, *Een honger*, Querido. Een roman die maatschappijkritisch is maar ook de mooiste pagina's over de liefde bevat die we in jaren lazen.



4 Patrick Modiano, *Om niet te verdwalen*, Querido. Voor de afwikkeling van deze delicate roman past alleen een royale buiging.



5 David Grossman, *Komt een paard de kroeg binnen*, Cossee. Meedogenloze blikken op de meest hartverscheurende zielenroerselen van de mens.

